

SVERIGES UNGA AKADEMI

SVERIGES UNGA AKADEMIS FÖRSTA ÅR

27 maj 2011 - 27 maj 2012

KVA planterar Sveriges unga akademi. Foto: Markus Marcetic

SVERIGES UNGA AKADEMIS FÖRSTA ÅR

Sveriges unga akademi grundades den 27 maj 2011 på initiativ av Kungl. Vetenskapsakademien (KVA) och med ekonomiskt stöd från Ragnar Söderbergs stiftelse. Syftet var att skapa ett tvärvetenskapligt forum och en forskningspolitisk plattform för de bästa unga forskarna i Sverige inom alla ämnesområden. Den första uppsättningen ledamöter i Sveriges unga akademi bestod av tjugotvå unga forskare som valdes ut av en panel med tio KVA-ledamöter. Ung forskare definierades som en forskare som hade disputerat upp till ca tio år innan invalen. Antalet ledamöter i Sveriges unga akademi skall gradvis utökas till fyrtio stycken. Mandatperioden för en ledamot är begränsad till fem år, varför kompositionen av gruppen, liksom representationen av vetenskapliga discipliner, kommer att variera över tid.

Sveriges unga akademi invigdes av KVA:s förste vice preses, Stefan Claesson, och ständige sekreterare, Staffan Normark vid en ceremoni på KVA. Frön av svenska ängsblomster såddes och överlämnades till Sveriges unga akademis första ordförande, Helene Andersson Svahn, och verksamhetschef, Anna Sjöström Douagi, för att symbolisera relationen mellan de två akademierna: KVA initierade bildandet av Sveriges unga akademi, på initiativ av den tidigare ständige sekreteraren Gunnar Öquist, men därefter får Sveriges unga akademi växa på egen hand och oberoende av KVA.

Frösådden tas emot av Sveriges unga akademis ordförande. Foto: Markus Marcetic

De första tjugotvå ledamöterna i Sveriges unga akademi (2011-2016) är:

Helene Andersson-Svahn, professor, nanobioteknologi, Kungl Tekniska högskolan

Christian Broberger, docent, neurovetenskap, Karolinska Institutet

Annette Granéli, forskarasistent, biofysik, Göteborgs universitet

Christer Nordlund, professor, idéhistoria, Umeå universitet/SCAS

Gustaf Arrhenius, professor, filosofi, Stockholms universitet/SCAS

Fredrik Bäckhed, docent, mikrobiologi, Göteborgs universitet

Örjan Carlborg, professor, beräkningsbaserad genetik, Sveriges lantbruksuniversitet

Jan Conrad, docent, kosmologi, partikelastrofysik och strängteori, Stockholms universitet

Marie Dacke, docent, sinnesbiologi, Lunds universitet

Per Eklund, docent, tunnfilmfysik, Linköpings universitet

Christian Forssén, docent, subatomär fysik, Chalmers tekniska högskola

Tünde Fülöp, bitr professor, plasmafysik, Chalmers tekniska högskola

Martin Högbom, docent, biokemi, Stockholms universitet

Erik Ingelsson, professor, kardiovaskulär epidemiologi, Karolinska Institutet

Danica Kragic Jensfelt, professor, datalogi, Kungl Tekniska högskolan

Jonas Larsson, docent, molekylärmedicin, Lunds universitet

Erik Lindahl, professor, beräkningsbiofysik, Kungl Tekniska högskolan/Stockholms universitet

Maria Lindskog, forskarasistent, neurovetenskap, Karolinska Institutet

Annika Pohl, forskare, materialkemi, Uppsala universitet

Emma Sparr, professor, fysikalisk kemi, Lunds universitet

Henrik Zetterberg, professor, neurokemi, Göteborgs universitet

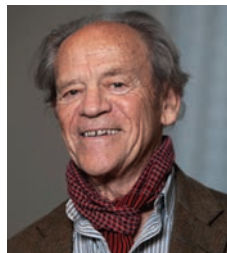
Johan Åkerman, professor, spinntronic, Göteborgs universitet/Kungl Tekniska högskolan

Invigningen av Sveriges unga akademi den 27 maj 2011. Foto: Markus Marcetic

Nobelpristagaren i fysiologi eller medicin Torsten Wiesel har sedan starten varit Sveriges unga akademis vetenskapliga beskyddare och deltagit i seminarium, diskussioner och möten.

Verksamheten leds av en verksamhetschef, Anna Sjöström Douagi, som anställdes i augusti 2010 för att starta upp verksamheten. I april 2012 anställdes en administratör till Sveriges unga akademi, Hanna Eriksson Hägg.

Torsten Wiesel

Foto: Markus Marcetic

Ledamöterna

*(ordnade efter listan
till vänster)*

Foto: Markus Marcetic

Helene Andersson Svahn
Foto: Hanna Hägg

Arvid Carlsson
Foto: Christian Broberger

Ledamöter i samtal
Foto: Hanna Hägg

Mats Benner
Foto: Hanna Hägg

ORGANISATION

Sveriges unga akademi har under sitt första år utarbetat en intern organisation och etablerat ett arbetsätt för sin verksamhet. Grunden för verksamheten utgörs av de så kallade *akademimötena* där hela akademien träffas för att diskutera, initiera projekt och besluta i ärenden som rör akademien. Sådana möten äger rum två gånger på hösten och två gånger på våren, och varje möte pågår under två hel-dagar (inkl. en övernattnig). Akademimötena arrangeras på olika platser och har hittills hållits i Stockholm, Sigtuna, Göteborg och Lund. När akademien inte träffas fysiskt på akademimötena bedrivs en stor del av arbetet på akademins interna nätverksforum *Convofy*, vilket ger möjlighet att snabbt informera, diskutera och besluta i forskningsrelaterade frågor. Akademimötena har också varit tillfällen då akademien har kunnat interagera med olika aktörer. Gäster vid akademimötena har under det första året varit:

- Cecilia Agrell, Lednings- och kompetensutveckling, Lunds universitet
- Mats Benner, professor och chef för forskningspolitiska institutet, Lunds universitet
- Katarina Bjelke, departementsråd och chef för den forskningspolitiska enheten vid Utbildningsdepartementet
- Arvid Carlsson, Nobelpristagare i fysiologi eller medicin 2000
- Anna Karin Dahlén och Mats Johnsson, Forskningspolitiska enheten, Utbildningsdepartementet
- Pam Fredman, professor och rektor vid Göteborgs universitet och ordförande i Sveriges universitet och högskoleförbund (SUHF)
- Peter Honeth, statssekreterare, Utbildningsdepartementet
- Mille Millnert, professor och Generaldirektör på Vetenskapsrådet (VR)
- Thomas von Heijne, reporter SVT
- Agnes Wold, professor och överläkare vid Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet

Akademimöte i Lund maj 2012
Foto: Hanna Hägg

Vid sitt första akademimöte utsåg Sveriges unga akademi en styrelse bestående av ordförande, vice ordförande och tre ordinarie ledamöter. Verksamhetschefen deltar i styrelsens arbete som adjungerad ledamot. Mandatperioden för samtliga uppdrag är ett år (med möjlighet till förlängning) och styrelsens sammansättning har under verksamhetsåret 2011-12 utgjorts av:

Ordförande : Helene Andersson Svahn, nanobioteknologi, Kungl Tekniska högskolan

Vice ordförande : Christian Broberger, neurovetenskap, Karolinska Institutet

Styrelseledamöter : Marie Dacke, sinnesbiologi, Lunds universitet

Christer Nordlund, idéhistoria, Umeå universitet

Johan Åkerman, spinntronic, Göteborgs universitet/Kungl Tekniska högskolan

Ordförande är akademins främste företrädare samt den som för ordet vid Sveriges unga akademis möten och i styrelsen. Styrelsen verkar för att akademins arbete är organiserat på ett välfungerande sätt samt förbereder ärenden för beslut i akademien.

Sveriges unga akademi finansierades under 2010-2011 av Ragnar Söderbergs stiftelse. Under hösten 2011 lämnades en ny ansökan in om finansiering för verksamheten under åren 2012-2014 till Ragnar Söderbergs stiftelse och medel erhöles för detta ändamål. Finansiering för en ceremoni och festlighet i samband med upptag av nya ledamöter samt som visad uppskattning för ledamöternas ideella arbete erhöles från Knut och Alice Wallenbergs (KAW) stiftelse för åren 2012-2014.

Utöver styrelsen finns tre så kallade *beredningsgrupper* som leds av en sammankallande ledamot och en sekreterare för gruppen. Under varje beredningsgrupp finns ett flertal arbetsgrupper, som bildas och avslutas vid behov. Beredningsgrupperna finns listade nedan samt vilka ledamöter som varit sammankallande och sekreterare under det första året:

- **Forskningspolitik** (sammankallande Annette Granéli, sekr. Christian Broberger)
- **Tvärvetenskapligt forum** (sammankallande Danica Kragic Jensfelt, sekr. Örjan Carlborg)
- **Utåtriktad verksamhet** (sammankallande Henrik Zetterberg, sekr. Per Eklund)

Sveriges unga akademi har under sitt första år också tagit fram en procedur för inval av nya ledamöter. Nya ledamöter skall rekryteras genom en transparent utlysning som är öppen för samtliga forskare i Sverige som uppfyller Sveriges unga akademis kriterier: vetenskaplig excellens och ett visat engagemang i Sveriges unga akademis frågor. För bedömning av vetenskaplig excellens anlitas vid behov externa granskare. I den utlysning som ägde rum under hösten 2011 efterfrågades särskilt forskare inom matematik, humaniora och samhällsvetenskap eftersom dessa områden var underrepresenterade inom akademien. Det beslutades att sex nya ledamöter skulle väljas in och 85 ansökningar kom in till dessa platser. En invalspanel bestående av sju ledamöter från Sveriges unga akademi, under ledning av Erik Lindahl, valde ut femton av dessa som kallades till intervju. Sex nya ledamöter valdes in vid akademimötet i maj 2012.

Ledamöter 2012–2017:

Beatrice Crona, ekologi, Stockholms universitet

Palle Dahlstedt, datavetenskap och musik, Göteborgs universitet

Stefan Jonsson, företagsekonomi, Uppsala universitet

Jenny Larsson, språkvetenskap, Stockholms universitet

Klas Markström, matematik, Umeå universitet

Helena Sandberg, media och kommunikationsvetenskap, Lunds universitet

UTÅTRIKTAD VERKSAMHET

Den 19 oktober 2011 arrangerade Sveriges unga akademi en välbesökt workshop med titeln "Universitet som kreativa miljöer?" där beslutsfattare från universitet, departement och forskningsfinansierare inbjöds för att tillsammans med ledamöter från Sveriges unga akademi diskutera hur kreativa miljöer kan främjas vid universiteten. Workshopen dokumenterades i text och bild.

Den 26 april 2012 deltog Sveriges unga akademi i Vetenskapsfestivalen i Göteborg med en tre timmar lång session på en scen i Nordstan. Sessionen innehöll en presentation om Sveriges unga akademi av verksamhetschefen, vetenskapliga presentationer av sex ledamöter samt en avslutande paneldebatt tillsammans med Pam Fredman, rektor för Göteborgs universitet och Olle Häggström, professor i matematik vid Chalmers tekniska högskola. Vikten av nyfikenhet och nyttan av forskning diskuterades inför en intresserad allmänhet.

Sveriges unga akademi har varit inbjuden till och medverkat i ett flertal möten och seminarier. Nedan listas ett urval.

- Ordförande var inbjuden till Vetenskapsrådets konsultation inför deras arbete med sitt inspel till forskningspropositionen, aug. 2011
- Ett antal ledamöter har hållit vetenskapliga föredrag i kemi- och fysikklasserna på KVA, nov. 2011 respektive jan. 2012
- Ordförande besökte Wärmdö gymnasium tillsammans med 2011 års Nobelpristagare i kemi, Dan Shechtman, dec. 2011
- Sveriges unga akademi fanns representerad genom sin ordförande vid 2011 års Nobelprisutdelning med efterföljande bankett, dec. 2011
- En serie seminarier under våren 2012 på Junior Faculty vid Linköpings universitet där flera ledamöter deltagit
- Deltagit i "Riksdagens framtidsdag" som arrangeras en gång per mandatperiod, jan. 2012
- Ordförande deltog i Vetenskap & Allmänhets tioårsjubileum (panelsamtal med bl.a. riksdagsledamöterna Mikael Damberg och Åsa Romson), mars 2011

Annette Granéli i paneldiskussion
Foto: Markus Marcetic

Henrik Zetterberg, Vetenskapsfestivalen i Göteborg
Foto: Anna Sjöström
Douagi

FORSKNINGSPOLITIK

Under perioden maj–december 2011 arbetade Sveriges unga akademi fram ett forskningspolitiskt förslag i tio punkter med titeln ”Vägen till friare och djärvare forskning”, som lämnades över till regeringen inför deras arbete med den kommande forskningspropositionen. En sammanfattning av några av punkterna presenterades även på Dagens Nyheters debattsida den 3 mars 2012. Förslaget och debattartikeln väckte stor uppmärksamhet och resulterade i inbjudningar till Utbildningsutskottet, Svenskt Näringsliv, SUHF, enskilt samtal med Utbildningsminister Jan Björklund samt en inbjudan till Forskningsberedningen.

Vidare deltog Sveriges unga akademi i Stiftelsen för Strategisk Forsknings arbete med ”Strategi 2012–2017”, både med en skriven inlägga och i samband med en så kallad ”open hearing”.

Sveriges unga akademi finns också representerad i en nationell referensgrupp som tar fram underlag i frågor rörande det Europeiska forskningsrådet (European Research Council, ERC). Representant för akademien deltar även i referensgruppen för KVA:s Excellensutredning vars syfte är att jämföra tillståndet för forskning i Sverige med andra europeiska länder och föreslå åtgärder för att stärka genombrottsforskning.

Sveriges unga akademi har tillsammans med Riksdagen startat ett nätverksprogram, där riksdagsledamöter paras ihop med akademiledamöter för bl.a. besök på varandras arbetsplatser. Syftet med programmet är att riksdagsledamöter och forskare skall få en ökad förståelse för och insyn i varandras arbete och i förlängningen stimulera till att forskning och vetenskap används som underlag för riksdagsbeslut.

MEDIER

Sveriges unga akademi har medverkat i ett flertal medier under året, både nationellt och internationellt. Ett urval följer nedan:

- SVT Rapport – inlägg
- SVT – intervju med ordförande under Nobelbanketten
- Dagens Nyheter – debattartikel på DN debatt
- Kemisk tidskrift – krönika och intervju
- Vetenskapsrådets nättidskrift Tentakel – krönika och intervju
- Forskning & Medicin – intervju
- Nordic Life Science Review – intervju
- Naturvetarna – reportage och intervju
- FORSKA – intervju
- Lab on a Chip – krönika
- Science – kommentarer vid två tillfällen

SVERIGES
UNGA
AKADEMI

Sveriges unga akademi har under våren 2012 lanserat sin egen hemsida på www.sverigesungaakademi.se och har sedan starten i maj 2011 även funnits på Facebook och Twitter.

Foto: Hanna Hägg

INTERNATIONELLT

Sveriges unga akademi har som den första unga akademien deltagit i tre av EU kommissionens öppna konsultationer:

- the Green Paper on a Common Strategic Framework for Future EU Research and Innovation Funding
- the Future of Gender and Innovation in Europe
- the ERA framework: Areas of untapped potential for the development of the European research area (ERA)

Flera länder har kontaktat Sveriges unga akademi för att få råd och inspiration för att starta upp en ung akademi, bland andra Danmark, Japan, Sydkorea och Israel.

Sveriges unga akademi har varit inbjudna som talare vid flera internationella möten:

- ”Research policies for grand challenges”, arrangerat av NordForsk i Helsingfors, sept. 2011. Verksamhetschefen deltog i panelsamtal och presenterade Sveriges unga akademi.
- ”ERA conference 2012: Fostering Efficiency, Excellence and Growth”, med 400 deltagare från hela Europa, feb. 2012. Verksamhetschefen var inbjuden som ”key note speaker”.
- ”NordForsk kick-off for consultations for a new Nordic research programme within health and welfare”, mars 2012. Ledamot inom medicin deltog.
- Deltagit med synpunkter på EU-kommissionens projekt ”Voice of researchers”. Verksamhetschefen blev inbjuden att delta i en ”brainstorming session on the Voice of Researchers” i Bryssel april 2012.
- Sveriges unga akademi anmälde och fick också med en session vid EuroScience Open Forum (ESOF) 2012 som äger rum i Dublin i juli 2012, ”The Young Academy Movement”. Endast 70 sessioner antogs av mer än 400 förslag. Sveriges unga akademi, Die Junge Akademie från Tyskland och The Global Young Academy kommer att medverka tillsammans med Nobelpristagaren Torsten Wiesel, för att diskutera rollen för unga akademier och unga forskare i ett globalt perspektiv.
- Verksamhetschefen erhöll en inbjudan till möte med EU-kommissionens president, José Manuel Barroso, och hans Chief Scientific Adviser, Anne Glover, den 6 juni 2012 för att diskutera interaktionen mellan forskare och beslutsfattare.

Sveriges unga akademi skrev en krönika i den internationella tidskriften Lab on a Chip (impact factor 6.5) med titeln "Young researchers to tackle future grand challenges" i januari 2012, som blev en av den månadens mest nedladdade artiklar. Sveriges unga akademi har också, efter förfrågan, uttalat sig vid två tillfällen i den världsledande vetenskapliga tidskriften Science.

*Anna Sjöström Douagi,
verksamhetschef
Foto: Hanna Hägg*

SLUTORD

Sammanfattningsvis har Sveriges unga akademi under sitt första år uppvissat en intensiv aktivitet med stort genomslag. Man har dels genom arbete med sin inre organisation fastställt ett antal procedurer för sin verksamhet, akademimöten och inval av nya ledamöter. Dels har man bedrivit en utåtriktad verksamhet där man bjudit in och presenterat för både vetenskapssamhället och den breda allmänheten. I sitt arbete att optimera förhållandena för högkvalitativ vetenskap i Sverige har man redan under detta första år etablerat sig som en viktig röst i debatten och bjudits in att lägga fram sina åsikter och argument inför de främsta beslutsfattarna inom forskningspolitiken.

Foto: Markus Marcetic

Foto: Hanna Hägg

SVERIGES UNGA AKADEMI
c/o Kungl Vetenskapsakademien
Box 50005
105 05 Stockholm
Sweden
info@ungaakademin.se
www.sverigesungaakademi.se